

รายงานนวัตกรรม

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก
(Active Learning)

รายวิชาประวัติศาสตร์

การใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์
สู่การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
ด้วยกระบวนการเรียนรู้
5 ขั้นตอน (5 STEPs)

ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

จัดทำโดย

นายบุรินทร์ จันทวี

ตำแหน่ง ครู

โรงเรียนดอนมดแดง (บ้านดงบัง)

อำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

กิตติกรรมประกาศ

รายงานฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากครูผู้สอนได้รับความช่วยเหลือ ดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดีจากหลาย ๆ ฝ่าย โดยเฉพาะที่ปรึกษาการพัฒนาวัตกรรมการ ที่ได้ให้แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขให้ข้อเสนอแนะ ติดตามความก้าวหน้าในการพัฒนาวัตกรรมการ ครูผู้สอนรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ นายวุฒินันท์ แสงทอง ผู้อำนวยการโรงเรียนดอนมดแดง (บ้านดงบัง) ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะ และให้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาวัตกรรมการ ในชั้นเรียนที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้เรียนและผู้พัฒนาวัตกรรมการ

ขอขอบพระคุณ นายธีรวัฒน์ บรรเทิงสุข รองผู้อำนวยการโรงเรียนดอนมดแดง (บ้านดงบัง) ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะ และให้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาวัตกรรมการที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ นายมานพ บุญก่อ นางสาวสง่า ขาววงศ์ และนายเจษฎายุทธ ราตรี ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่ได้ให้ความรู้ ข้อเสนอแนะ และให้แนวคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาวัตกรรมการในชั้นเรียนที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาวัตกรรมการ และผู้สอน

นอกจากนี้ ผู้สอนยังได้รับการช่วยเหลือและกำลังใจจากครอบครัว เพื่อน ๆ ตลอดจนบุคคลต่าง ๆ ที่ให้ความช่วยเหลืออีกมากมาย ที่ผู้สอนไม่สามารถกล่าวนามได้หมดในที่นี้ ผู้สอนรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและความปรารถนาดีของทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงกราบขอขอบพระคุณและขอบคุณไว้ในโอกาสนี้

นายบุรินทร์ จันทวี
ผู้สอนและพัฒนาวัตกรรมการ

คำนำ

เอกสารการนำเสนอผลงาน “การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) โรงเรียนดอนมดแดง (บ้านดงบัง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1” จัดทำขึ้น โดยมีความมุ่งหวังเพื่อนำเสนอนวัตกรรม “การจัดการเรียนรู้” ผลงานนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์เชิงรุก เพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่า “การใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ สู่การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนดอนมดแดง (บ้านดงบัง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1” จะเกิดประโยชน์ต่อหลายๆโรงเรียนที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ไม่มากก็น้อย ในโอกาสนี้ ขอขอบพระคุณสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ที่จัดโครงการการนี้ขึ้นมา ให้โรงเรียนมีโอกาสได้เสนอผลงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำนวัตกรรมเหล่านี้ต่อยอดสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บุรินทร์ จันทวี

ผู้สอนและพัฒนานวัตกรรม

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
คำนำ	ข
สารบัญ	ค
ชื่อนวัตกรรม	1
ผู้พัฒนานวัตกรรม	1
ความเป็นมาและสำคัญของการพัฒนานวัตกรรม	1
วัตถุประสงค์ของการพัฒนานวัตกรรม	3
ขอบเขตการศึกษา	3
กรอบแนวคิดในการพัฒนานวัตกรรม	3
ขั้นตอนการออกแบบหรือพัฒนานวัตกรรม	13
การหาคุณภาพของนวัตกรรม	17
การนำนวัตกรรมไปใช้ในการพัฒนา/แก้ปัญหา	20
ผลการใช้นวัตกรรม	21
สรุปผลการใช้นวัตกรรม และอภิปรายผล	25
แนวทางการนำนวัตกรรมไปใช้	28
การเผยแพร่วัตกรรม	28
การรับรองนวัตกรรม	29
บรรณานุกรม	29
ภาคผนวก	32

แบบรายงานนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

ชื่อนวัตกรรม : การใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ สู่การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนดอนมดแดง (บ้านดงบัง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 รายวิชาประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผู้พัฒนา : นายบุรินทร์ จันทวี ตำแหน่ง ครู โรงเรียนดอนมดแดง (บ้านดงบัง)

สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

โทร 097-3419931

1. ความเป็นมาและความสำคัญของการพัฒนานวัตกรรม

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

ปัจจุบันสังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จะช่วยให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่สามารถปรับตัวแล้วดำเนินชีวิตในสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงได้ และสามารถอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข การศึกษาเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์เป็นการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ บุคคลสำคัญในอดีต ที่เป็นตัวอย่างที่ดีในการพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติ จึงเป็นเรื่องสำคัญในการช่วยให้ผู้เรียนรู้เรื่องราวหรือเหตุการณ์ในอดีต และสามารถใช้การคิดวิเคราะห์เหตุการณ์เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาปัจจุบันและพัฒนาอนาคตได้ โดยใช้กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Active Learning) เพื่อให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่คงทนและได้รับความรู้จากการทำกิจกรรมการเรียนการสอน สามารถคิด วิเคราะห์ นำเอาแบบอย่างที่ดีของบุคคลสำคัญในอดีต มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สภาพการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา ในบทเรียนพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนดอนมดแดง (บ้านดงบัง) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ นักเรียน

สามารถทำใบงานหรือทำกิจกรรมการเรียนรู้อื่น ๆ ได้ แต่บางครั้งไม่สามารถตอบคำถาม ไม่สามารถทำแบบทดสอบ และไม่สามารถใช้กระบวนการคิดในการวิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์ได้ ซึ่งเมื่อให้ทำแบบทดสอบผลปรากฏว่า นักเรียนร้อยละ 75 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สาเหตุอาจเกิดจากการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนที่เน้นครูเป็นศูนย์กลาง โดยนักเรียนเป็นผู้รับหรือมีกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอนที่ผู้เรียนยังไม่ได้ลงมือปฏิบัติได้อย่างเต็มประสิทธิภาพตามกระบวนการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถทำให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะกระบวนการมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาสูงขึ้นด้วยการให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติอย่างเต็มความสามารถ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการแบบกลุ่ม ร่วมมือหรือร่วมมือกันเรียนรู้กันนั้นมีหลายรูปแบบ ได้แก่ รูปแบบ Group Investigation (GI), รูปแบบ Jigsaw, กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) , รูปแบบการสอนโดยใช้บทบาทสมมุติ (Role-Play Method), รูปแบบ Student Team Achievement Division (STAD) และรูปแบบ Team Games Tournament (TGT) เป็นต้น ซึ่งการสอนด้วยวิธีการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือหรือร่วมมือกันเรียนรู้แต่ละรูปแบบมีความเหมาะสมในด้านเนื้อหา และวิธีการสอนที่แตกต่างกัน ผู้สอนจึงสนใจที่จะนำการสอนด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) มาใช้สอนในรายวิชาประวัติศาสตร์ เนื่องจากการใช้เทคนิคกระบวนการสอนแบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) นี้เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้เนื้อหาในบทเรียนด้วยตนเองกับเพื่อนในชั้นเรียน ในการทำกิจกรรมกลุ่ม มีการแสดงความคิดเห็นและช่วยกันหาคำตอบของคำถามที่ครูผู้สอนได้กำหนด และคำถามที่กลุ่มตัวเองตั้งขึ้นมา ทำให้ผู้เรียนแต่ละคนเกิดความเข้าใจกับเนื้อหาและได้รับความรู้อย่างเท่าเทียมกันทุกคน ทั้งยังส่งผลให้ผู้เรียนรู้จักทักษะการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะกับผู้อื่น มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมห้อง เมื่อถึงเวลาทำแบบทดสอบเป็นรายบุคคลก็สามารถทำผลคะแนนได้มากขึ้น ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ในเรื่องนี้สูงขึ้นอีกด้วย ผู้สอนจึงเห็นว่าการสอนด้วยวิธีการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) จะเป็นวิธีที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้และความเข้าใจในเนื้อหา เรื่อง การใช้วิธีการประวัติศาสตร์ศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้สอนจึงได้จัดทำนวัตกรรมการสอน ในเรื่อง “การใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ สู่การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนดอนมดแดง (บ้านดงบัง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1”

2. วัตถุประสงค์ของการพัฒนานวัตกรรม

1. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง การใช้วิธีการประวัติศาสตร์ ศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนดอนมดแดง (บ้านดงบัง) ด้วยวิธีการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs)

2. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง การใช้วิธีการประวัติศาสตร์ศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนดอนมดแดง (บ้านดงบัง) ด้วยวิธีการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs)

3. ขอบเขตการศึกษา

3.1 เนื้อหา

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ชั้น	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.6	ส 4.1 ป.6/1 อธิบายความสำคัญ ของวิธีการทางประวัติศาสตร์ใน การศึกษาเรื่องราวทาง ประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ	ความหมายและความสำคัญของวิธีการทาง ประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ ที่เหมาะสมกับนักเรียน
	ส 4.1 ป.6/2 อธิบายความสำคัญ ของวิธีการทางประวัติศาสตร์ใน การศึกษาเรื่องราวทาง ประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ	การนำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ในการศึกษา เรื่องราวในท้องถิ่น เช่น ความเป็นมาของภูมินามของ สถานที่ในท้องถิ่น

3.2. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนดอนมดแดง (บ้านดงบัง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 1 ห้อง จำนวนนักเรียน 30 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง

3.3 ระยะเวลา

วันที่ 1 มิถุนายน – 31 กรกฎาคม 2567

4. กรอบแนวคิดในการพัฒนานวัตกรรม

4.1. คุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่พัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (เพิ่มเติม พ.ศ. 2545) ซึ่งกำหนดให้การจัดการศึกษา ตามหลักสูตรต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยพัฒนาทั้งด้านความรู้ทางวิชาการ และทักษะสำคัญที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ซึ่งรวมถึงการประกอบอาชีพ หลักสูตรแกนกลางฯ มีลักษณะเป็นหลักสูตรอิงมาตรฐาน (Standards - Based Curriculum) มีมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดเป็นตัวกำหนดคุณภาพผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยหลักสูตรแกนกลางฯ ได้กำหนดวิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนทุกคนจำเป็นต้องเรียนรู้ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ การศึกษาต่อ การดำรงชีวิต การทำงาน และการประกอบอาชีพ รวมทั้งมีเจตคติที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี ในการจัดการเรียนรู้อยึดหลักว่า “ผู้เรียนสำคัญที่สุด” เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม

ในการสร้างนวัตกรรมครั้งนี้ผู้สอนได้ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่ได้กำหนดคุณภาพผู้เรียน ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลางไว้ ดังนี้

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

ผู้สอนศึกษาเฉพาะตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ที่ใช้ในการพัฒนานวัตกรรมในครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตารางที่ 1 แสดงตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชม.)	น้ำหนัก คะแนน
๑	วิธีการทาง ประวัติศาสตร์สู่ การศึกษา ประวัติศาสตร์ ท้องถิ่น อำเภอ ดอนมดแดง จังหวัด อุบลราชธานี	ตัวชี้วัด ระหว่างทาง ส ๔.๑ ป.๖/๑ ตัวชี้วัด ปลายทาง ส ๔.๑ ป.๖/๒	๑. การศึกษาเรื่องราวทาง ประวัติศาสตร์ โดยใช้วิธีการทาง ประวัติศาสตร์จะทำให้ข้อมูลที่ได้มี ความถูกต้องและชัดเจน ๒. หลักฐานทางประวัติศาสตร์เป็น สิ่งที่ช่วยยืนยันเรื่องราวทาง ประวัติศาสตร์การนำเสนอเรื่องราว ทางประวัติศาสตร์จะต้องไม่ขัดแย้ง กับหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ ๓. ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ของชุมชน ที่ตั้งของโรงเรียน การฝึกทักษะการ ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ศึกษา เรื่องราว ความเป็นมาของท้องถิ่น ในพื้นที่ เห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ประเพณี ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของ ตนเอง	๑๒	๔๐

4.2. ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3R8C)

เมื่อก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่เทคโนโลยีและนวัตกรรมต่าง ๆ เข้ามามีส่วนสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของคนทุกเพศทุกวัย อินเทอร์เน็ตกลายเป็นสิ่งสำคัญ และมีบทบาทในชีวิตของเรามากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของธุรกิจ การติดต่อสื่อสาร หรือแม้แต่ในระบบการศึกษา ก็เริ่มพัฒนาเข้าสู่ระบบ online ที่ผู้เรียนสามารถเข้าสู่ระบบข้อมูล และค้นคว้าหาความรู้ได้ด้วยตนเอง

และด้วยสถานการณ์ในปัจจุบันระบบการศึกษาจำเป็นต้องมีการพัฒนา และปรับปรุงแบบให้เข้ากับยุคสมัย นักเรียนจำเป็นต้องมีการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น สร้างสรรค์ และท้าทาย สามารถมองเห็นปัญหา และเรียนรู้ที่จะแก้ไขโจทย์ปัญหาได้ ซึ่งการเรียนการสอนให้เด็กท่องจำแบบเดิม ๆ อาจไม่เพียงพอที่จะบูรณาการความรู้ให้กับเด็กในยุคนี้

3R คือ ทักษะด้านความรู้ (Hard Skills) ได้แก่

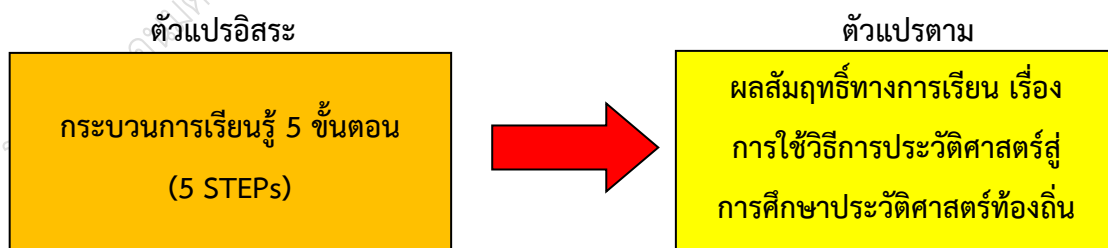
1. Reading : สามารถในการอ่านออก อ่านจับใจความได้
2. (W) Riting : สามารถเขียนได้ สื่อสารให้คนอื่นเข้าใจ
3. (A) Rithematics : มีทักษะการคำนวณ คิดแบบนามธรรม

8C คือ ทักษะทางอารมณ์ (Soft Skills) ได้แก่

1. Critical thinking and problem solving คือ มีทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณและสามารถแก้ไขปัญหาได้
2. Creativity and innovation คือ การคิดอย่างสร้างสรรค์และคิดเชิงนวัตกรรม
3. Cross-cultural understanding คือ ความเข้าใจในความแตกต่างของวัฒนธรรม และกระบวนการคิดข้ามวัฒนธรรม
4. Collaboration teamwork and leadership คือ ความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะความเป็นผู้นำ
5. Communication information and media literacy คือ มีทักษะในการสื่อสาร และการรู้เท่าทันสื่อ
6. Computing and IT literacy คือ มีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ และรู้เท่าทันเทคโนโลยี
7. Career and learning skills คือ มีทักษะอาชีพและการเรียนรู้
8. Compassion คือ มีความเมตตา กรุณา มีคุณธรรม และมีระเบียบวินัย

4.3. กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

สำหรับการพัฒนานวัตกรรมในครั้งนี้ ผู้สอนได้ศึกษาแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) ซึ่งผู้สอนได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า ดังแสดงในแผนภาพที่ 1.1

แผนภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

4.4. หลักการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student – Centered Instruction)

ทิสนา แคมมณี (2559 : 119-122) แนวคิดเรื่องการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้น เริ่มมาตั้งแต่มีการใช้คำว่า “instruction” หรือ “การเรียนการสอน ” แทนคำว่า “teaching” หรือ “การสอน” โดยมีแนวคิดว่าการสอนครูต้องคำนึงถึงการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ และช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ มิใช่เพียงการถ่ายทอดความรู้เท่านั้น เช่น การให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการกระทำ (Learning by doing)

การจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นตัวตั้ง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับผู้เรียนและประโยชน์สูงสุดที่ผู้เรียนควรจะได้รับและมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ ได้มีส่วนร่วม ในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างตื่นตัวและได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ อันจะนำผู้เรียนไปสู่การเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง

การมีส่วนร่วมอย่างตื่นตัวที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริงได้ดี ควรเป็นการตื่นตัวที่เป็นไปอย่างรอบด้านทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ เพราะพัฒนาการ ทั้ง 4 ด้าน มีความสัมพันธ์ต่อกันและกัน และส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมอย่างตื่นตัวทางกาย (Active participation: physical) คือให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกายทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่หลากหลายเหมาะสมกับวัยวุฒิภาวะของผู้เรียน เพื่อช่วยให้ร่างกายและประสาทการรับรู้ตื่นตัว พร้อมทั้งรับรู้และเรียนรู้ได้ดี

2. การมีส่วนร่วมอย่างตื่นตัวทางสติปัญญา (Active participation-intellectual) คือ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวทางสติปัญญาหรือสมอง ได้คิด ได้กระทำโดยใช้ความคิด เป็นการใช้สติปัญญาของตนสร้างความหมาย ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้

3. การมีส่วนร่วมอย่างตื่นตัวทางอารมณ์ (Active participation: emotional) คือ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวทางอารมณ์หรือความรู้สึก เกิดความรู้สึกต่าง ๆ อันจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีในเรื่องที่เรียนรู้ทางอารมณ์และความรู้สึกของบุคคล จะช่วยให้การเรียนรู้มีความหมายต่อตนเอง และต่อการปฏิบัติมากขึ้น

4. การมีส่วนร่วมอย่างตื่นตัวทางสังคม (Active participation: social) คือให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวทางสังคมหรือมีการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น และสิ่งแวดล้อมรอบตัว เนื่องจากการเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสังคม การได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกันและกันจะช่วยขยายขอบเขตของการเรียนรู้ของบุคคลให้กว้างมากขึ้น และการเรียนรู้ จะเป็นกระบวนการที่สนุกมีชีวิตชีวามากขึ้น หากผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

การเรียนรู้ที่แท้จริง หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการที่บุคคลรับรู้และจัดกระทำต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ เพื่อสร้างความหมายของสิ่งเร้านั้นเชื่อมโยงกับความรู้และประสบการณ์เดิมของตน จนเกิดเป็นความหมายที่ตนเข้าใจอย่างแท้จริง และสามารถอธิบายตามความเข้าใจของตนเองได้

การมีส่วนร่วมอย่างเต็มตัวเป็นกระบวนการที่ช่วยนำผู้เรียนไปสู่การเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง ซึ่งปกติโดยทั่วไปแล้วครูผู้สอนจะจัดการเรียนการสอนเช่นนี้ได้ ก็ต้องมีการดำเนินการที่สำคัญ ๆ 2 ประการคือ

1. ครูต้องคิดจัดเตรียมกิจกรรมหรือประสบการณ์ที่เอื้อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างเต็มตัวและได้ใช้กระบวนการที่เหมาะสมเพื่อนำไปสู่การเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริงตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

2. ในขณะที่ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ครูควรลดบทบาทของตนเองลงและเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้อำนวยความสะดวกหรือช่วยให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

พิมพันธ์ เตชะคุปต์ การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือแนวการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่และสิ่งประดิษฐ์ใหม่โดยการใช้กระบวนการทางปัญญา (กระบวนการคิด) กระบวนการทางสังคม (กระบวนการกลุ่ม) และให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ โดยผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต้องจัดให้สอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถ และความถนัดเน้นการบูรณาการความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ใช้หลากหลายวิธีการสอนหลากหลายแหล่งความรู้สามารถพัฒนาปัญญาอย่างหลากหลายคือ พหุปัญญา รวมทั้งเน้นการวัดผลอย่างหลากหลายวิธี

4.5. วิธีพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน หรือ (5 STEPs)

ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ เรื่องการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ผู้สอนได้ศึกษา กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน หรือ 5 STEPs

ความหมายกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs)

การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ 5 ขั้น (5 STEPs) เป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีศักยภาพ และคุณลักษณะตามมาตรฐานสากล โดยจะต้องเป็นบุคคลที่มีคุณภาพมีทักษะในการค้นคว้า แสวงหาความรู้และมีความรู้พื้นฐานที่จำเป็น โดยครูผู้สอนจะต้องพยายามจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และเข้าถึงองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ (Constructivism) ซึ่งบันได 5 ขั้นของการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากล

รูปแบบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs)

กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน หรือ 5 STEPs เป็นแนวการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการสืบสอบหรือวิธีสอนแบบโครงงาน ประกอบด้วย "การตั้งคำถาม การแสวงหาสารสนเทศ การสร้างความรู้ การ

สื่อสาร และการตอบแทนสังคม” ซึ่งจะเป็นตัวช่วยพัฒนาครูให้มีคุณภาพ อีกทั้งจะสามารถทำให้เด็กไทย เป็นนักเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพด้วย

ขั้นตอนที่ 1 การเรียนรู้ตั้งคำถาม หรือขั้นตั้งคำถาม เป็นที่ให้นักเรียนฝึกสังเกต สถานการณ์ ปรากฏการณ์ต่าง ๆ จนเกิดความสงสัย จากนั้นฝึกให้เด็กตั้งคำถามสำคัญ รวมทั้งการ คาดคะเนคำตอบ ด้วยการสืบค้นความรู้จากแหล่งต่าง ๆ และสรุปคำตอบชั่วคราว

ขั้นตอนที่ 2 การเรียนรู้แสวงหาสารสนเทศ เป็นขั้นตอนการออกแบบ/วางแผนเพื่อ รวบรวมข้อมูล สารสนเทศ จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ รวมทั้งการทดลองเป็นขั้นที่เด็กใช้หลักการ นิรนัย (Deduction reasoning) เพื่อการออกแบบข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การเรียนรู้เพื่อสร้างองค์ความรู้ เป็นขั้นตอนที่เด็กมีการคิดวิเคราะห์ข้อมูล เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การสื่อความหมายข้อมูลด้วยแบบต่าง ๆ หรือด้วยผังกราฟิก การแปร ผล จนถึงการสรุปผล หรือการสร้างคำอธิบาย เป็นการสร้างองค์ความรู้ ซึ่งเป็นแก่นความรู้ ประเภท

1. ข้อเท็จจริง
2. คำนิยาม
3. มโนทัศน์
4. หลักการ
5. กฎ
6. ทฤษฎี

ขั้นตอนที่ 4 การเรียนรู้เพื่อการสื่อสาร คือ ขั้นนำเสนอความรู้ด้วยการมใช้ภาษาที่ถูกต้อง ชัดเจน และเป็นที่น่าสนใจ อาจเป็นการนำเสนอภาษา และนำเสนอด้วยวาจา

ขั้นตอนที่ 5 การเรียนรู้เพื่อตอบแทนสังคม เป็นขั้นตอนการฝึกเด็กให้นำความรู้ที่เข้าใจ นำการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์เพื่อส่วนรวม หรือเห็นต่อประโยชน์ส่วนรวมด้วยการทำงานเป็นกลุ่ม ร่วมสร้างผลงานที่ได้จากการแก้ปัญหาสังคมอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งอาจเป็นความรู้ แนวทาง สิ่งประดิษฐ์ ซึ่งอาจเป็นนวัตกรรม ด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม อันเป็นการแสดงออกของการ เกื้อกูล และแบ่งปันให้สังคมมีสันติอย่างยั่งยืน

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs)

การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs)

1. ระบุคำถาม
  - 1.1 สังเกตสิ่งเร้าเพื่อเกิดความสงสัย
  - 1.2 ตั้งคำถามสำคัญ/คำถามหลัก
  - 1.3 คาดคะเนคำตอบ/ตั้งสมมติฐาน
2. แสวงหาสารสนเทศ
  - 2.1 วางแผนเพื่อรวบรวมข้อมูล
  - 2.2 รวบรวมข้อมูลทั้งหมดด้วยการทดลองหรือวิธีเก็บข้อมูลต่าง ๆ
  - 2.3 วิเคราะห์และสื่อความหมายข้อมูล
3. สร้างองค์ความรู้
  - 3.1 อภิปรายเพื่อสร้างคำอธิบายด้วยตัวนักเรียนเอง
  - 3.2 เชื่อมโยงความรู้สู่คำอธิบายที่ถูกต้องโดยครู
4. สร้างองค์ความรู้
  - 4.1 เขียนเพื่อเสนอความรู้ที่ได้จากการสร้างด้วยตนเอง
  - 4.2 นำเสนอด้วยวาจาหน้าชั้นเรียน หรือสถานที่ต่าง ๆ
5. ตอบแทนสังคม
  - 5.1 นำความรู้ไปใช้หรือประยุกต์ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่
  - 5.2 สร้างผลงานหรือภาระงานเพื่อบริการสังคม

บทบาทของผู้สอนและผู้เรียนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPs)

วยุรี วงศ์สมศรี (2560 : 47) กล่าวถึง บทบาทของผู้สอนและผู้เรียนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) คือ การเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) แตกต่างจากการเรียนรู้แบบดั้งเดิมที่เน้นการจำสิ่งที่ผู้สอนบรรยาย ผู้สอนและผู้เรียนจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทในการสอนและการเรียนรู้ดังนี้

1. ขั้นการเรียนรู้ตั้งคำถาม (learning to Question)

บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน
1. ครูนำเสนอสิ่งเร้าหลากหลายให้นักเรียนสังเกต เช่น แหล่งเรียนรู้จริง วัตถุทัศน ของจริง ภาพ หรือสนทนา เป็นต้น	1. นักเรียนสังเกตสิ่งเร้า ด้วยประสาทสัมผัส ทั้งห้า ถ้าทำได้ พร้อมจดบันทึก (ใช้หลัก 3 จ ที่ควรจำ: รู้จัก-จดจำ-จารึก)
2. ครูอาจจะถามคำถามเองหรือเปิดโอกาสให้นักเรียนตั้งคำถามได้ทั้งคำถามง่าย และคำถามยาก	2. นักเรียนตั้งคำถามเอง โดยเป็นคำถามระดับพื้นฐาน (คำถามปลายปิด) หรือ คำถามง่าย และคำถามระดับสูง (คำถาม ปลายเปิด) หรือ คำถามยาก
3. ครูนำปรับ/เลือกคำถามของนักเรียนให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่ครูเตรียมสอน	3. นักเรียนร่วมเลือกคำถามสำคัญ (Key Question) เพื่อนำไปสู่การหาความคิดหลัก (Big idea) หรือเนื้อหาสาระที่จะสอน
4. ครูให้นักเรียนคาดคะเนคำตอบ อาจจะ เป็นรายบุคคล หรือทีมด้วยการใช้วิธีต่าง ๆ ให้ตรงกับคำถามที่เตรียมเป็นการสร้าง เสริมทักษะอุปนิสัย	4. นักเรียนต่างคาดคะเนคำตอบ โดยไม่ต้อง กังวลว่าเป็นคำตอบที่ถูกหรือผิด ซึ่งไม่มี ผลต่อคะแนน เป็นแนวทางให้ครูรู้ว่า นักเรียนทั้งห้องรู้หรือไม่รู้เท่า นั้น เพื่อดำเนินการเรียนรู้ต่อไป
5. ครูต้องไม่เฉลยคำตอบ จากนั้นดำเนินการจัดการเรียนรู้ต่อไป	5. นักเรียนสนใจใคร่รู้คำตอบ จึงต้อง ดำเนินการ เรียนรู้ในขั้นต่อไป

2. ขั้นการเรียนรู้แสวงหาสารสนเทศ (Learning to Search)

บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน
1. ครูให้นักเรียนทำใบกิจกรรมตามใบงาน ใบกิจกรรม หรือครูให้นักเรียนออกแบบ วางแผนเอง	1. นักเรียนทำกิจกรรมตามสื่อการเรียนรู้ที่ ครูเตรียมในเวลาที่กำหนด พร้อมบ่มเพาะ นิสัยไปด้วย
2. ครูให้นักเรียนดำเนินการพิจารณาข้อมูล กลั่นกรองข้อมูลแล้วสรุปผล	2. นักเรียนดำเนินการพิจารณากลั่นกรองแล้ว สรุปผลการวิเคราะห์สารสนเทศที่จะ นำมาใช้ ซึ่งเป็นการใช้หลักอุปนิสัย
3. ครูให้เรียนวิเคราะห์ข้อมูล/สารสนเทศ พร้อมออกแบบการนำเสนอผลการ วิเคราะห์ โดยใช้แบบต่าง ๆ ซึ่งเรียก ผังกราฟิก	3. นักเรียนดำเนินการวิเคราะห์ และอาจมี การใช้ตัวเลขและค่าสถิติ พร้อมออกแบบ การนำเสนอ โดยใช้ผังกราฟิกให้เหมาะสม กับข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์

3. ชั้นการเรียนรู้เพื่อสร้างองค์ความรู้ (Learning to Construct)

บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน
1. ครูให้นักเรียนนำเสนอผลการสื่อ ความหมาย	1. นักเรียนนำเสนอผลระหว่างกลุ่ม/หน้าชั้นเรียน และมีการสะท้อนความคิด
2. ครูนำอภิปรายหลังการท ากิจกรรมเพื่อให้ นักเรียนสรุปผลได้เอง	2. นักเรียนร่วมอภิปราย 2.1 ภายในกลุ่ม (intragroup) 2.2 ระหว่างกลุ่ม (intergroup) 2.3 หน้าชั้นเรียน (inclass) จากนั้นนักเรียนแต่ละกลุ่มปรับผลการสร้าง ความรู้
3. ครูนำเชื่อมโยงความรู้ และเสริมความรู้ให้นักเรียนมีความรู้ที่ถูกต้องและชัดเจน	3. นักเรียนรับรู้และกลับไปปรับความรู้ที่ตน สร้างให้ถูกต้องตามมโนทัศน์ที่ต้องเป็น

4. ชั้นการเรียนรู้เพื่อการสื่อสาร (Learning to Communicate)

บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน
1. ครูให้นักเรียนเตรียมวางแผนการนำเสนอ ด้วยแบบและลีลาต่าง ๆ หน้าชั้นเรียน อาจจะเสนอเดี่ยวหรือเป็นทีม	1. นักเรียนเตรียมนำเสนอผลงานความรู้ที่ได้ ด้วยหลากหลายวิธี หลากหลายลีลา เช่น บทบาทสมมติ สัมมนา สนทนา เป็นต้น
2. ขณะนักเรียนนำเสนอ ครูประเมินผลงาน นำเสนอของนักเรียนด้วยแบบประเมินต่าง ๆ รวมทั้งการใช้เกณฑ์ระดับมิติ คุณภาพ	2. นักเรียนนำเสนอผลงาน ด้วยความตั้งใจ พุด และมีที่ทำงานอย่างมั่นใจ เพื่อนนักเรียน อาจประเมินผลเพื่อนด้วยกัน (Peer evaluation)

5. ชั้นการเรียนรู้เพื่อตอบแทนสังคม (Learning to Service)

บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน
1. ครูใช้บัตรคำสั่ง ใ้งานให้นักเรียนนำ ความรู้หรือประยุกต์ความรู้ในสถานการณ์ ใหม่ เป็นผลงานที่เกิดขึ้นหลังนักเรียน เข้าใจแล้ว	1. นักเรียนทำกิจกรรมสร้างชิ้นงานด้วย ระดับการคิดตั้งแต่พื้นฐาน ถึงระดับสูง
2. ครูอาจจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้มีการ เผยแพร่ องค์ความรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียน ตระหนักและเห็นคุณค่าในผลงานของตน	2. นักเรียนนำผลงานของตนมาเผยแพร่ในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัดนิทรรศการ ผลงานคลิปวิดีโอ งานเขียน เพื่อเผยแพร่ องค์ความรู้แก่คนอื่นในโรงเรียน เป็นต้น

5. ขั้นตอนการออกแบบหรือพัฒนานวัตกรรม

กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) ซึ่งเป็นแนวการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการสืบสอบหรือวิธีสอนแบบโครงงาน ประกอบด้วย

1. การตั้งคำถาม
2. การแสวงหาสารสนเทศ
3. การสร้างความรู้
4. การสื่อสาร (การนำเสนอ)
5. การตอบแทนสังคม

ขั้นตอนในการพัฒนานวัตกรรมการสอนประวัติศาสตร์สามารถแบ่งออกเป็นขั้นตอนต่อไปนี้ :

วิเคราะห์และวางแผน : กำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนานวัตกรรมการสอนวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายของ วิเคราะห์หลักสูตรประวัติศาสตร์ที่ใช้ในโรงเรียน โดยให้วงจรเดมมิ่ง PDCA ประกอบในการพัฒนานวัตกรรมในส่วนของวิเคราะห์และวางแผน

ออกแบบเนื้อหา : กำหนดเนื้อหาที่ต้องการสอนในรูปแบบใหม่และนวัตกรรมพิจารณาการใช้แหล่งข้อมูลใหม่ เช่น วีดีโอ, ภาพเคลื่อนไหว, แผนที่แบบโต้ตอบ, แอปพลิเคชันเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ โดยเนื้อหาที่จะใช้นวัตกรรมคือ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 วิธีการทางประวัติศาสตร์ สู่การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตารางแสดงการออกแบบเนื้อหาในการใช้นวัตกรรม

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชม.)	น้ำหนัก คะแนน
๑	วิธีการทางประวัติศาสตร์สู่การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น อำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี	ตัวชี้วัด ระหว่างทาง ส ๔.๑ ป.๖/๑ ตัวชี้วัด ปลายทาง ส ๔.๑ ป.๖/๒	๑. การศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์จะทำให้ข้อมูลที่ได้มีความถูกต้องและชัดเจน ๒. หลักฐานทางประวัติศาสตร์เป็นสิ่งที่ช่วยยืนยันเรื่องราวทางประวัติศาสตร์การนำเสนอเรื่องราวทางประวัติศาสตร์จะต้องไม่ขัดแย้งกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ๓. ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ของชุมชนที่ตั้งของโรงเรียน การฝึกทักษะการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ศึกษาเรื่องราว ความเป็นมาของท้องถิ่นในพื้นที่ เห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ประเพณี ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของตนเอง	๑๒	๔๐

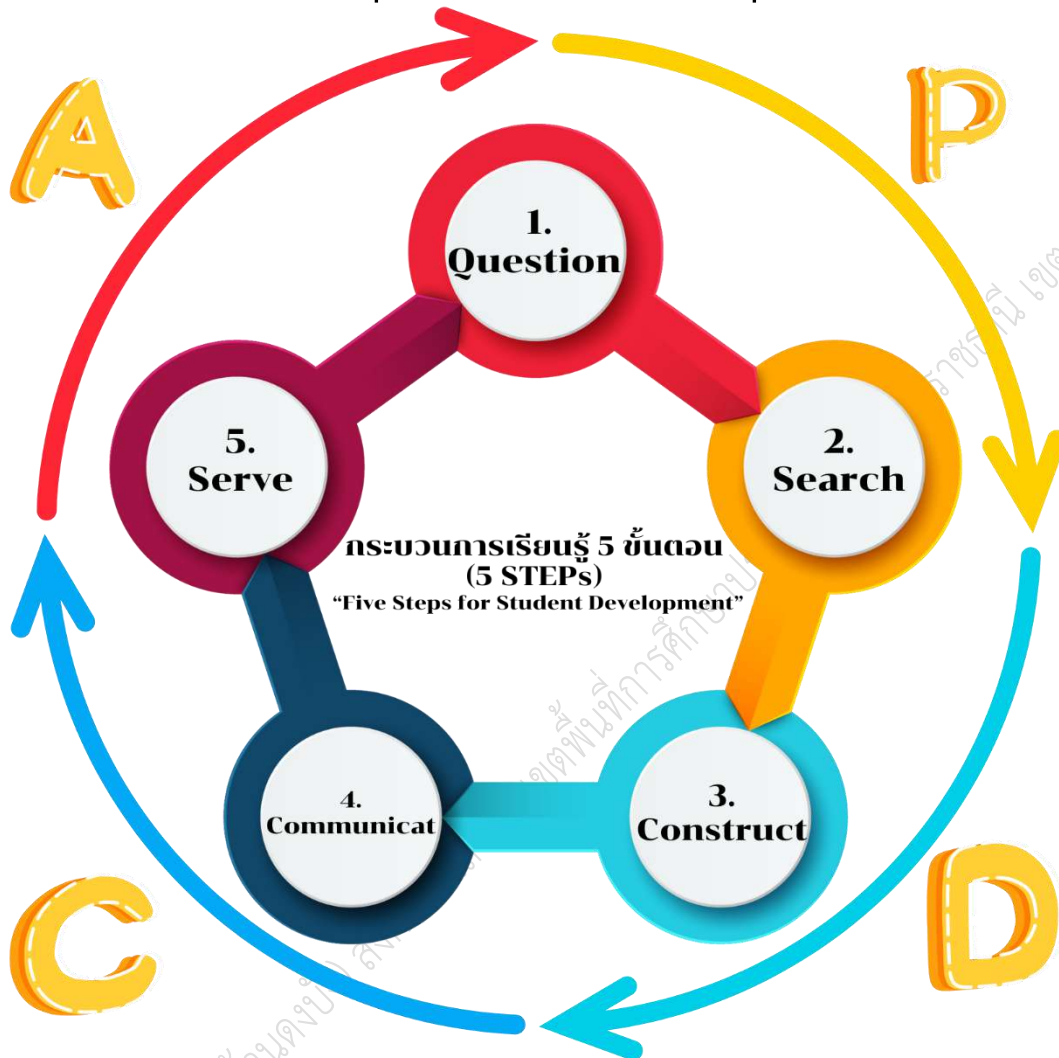
การสร้างเนื้อหา : สร้างเนื้อหาตามแผนที่ได้วาง สร้างเนื้อหาที่เน้นใช้เทคโนโลยีในการสอน

การสอนและการประเมินผล : นำเนื้อหาที่พัฒนามาใช้ในการสอนวางแผนการสอนที่เน้นการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม สร้างกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการใช้เทคโนโลยี เช่น การสร้างโปสเตอร์อิเล็กทรอนิกส์, การเรียกรูปภาพผ่านการสแกน QR Code

ประเมินผลและปรับปรุง : ประเมินผลการนวัตกรรมการสอน ว่าสื่อถึงวัตถุประสงค์หรือไม่ รับข้อเสนอแนะจากผู้เรียนและอาจารย์ผู้สอนปรับปรุงและปรับแก้ นวัตกรรมการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ

การแบ่งปันและการขยายผล : แบ่งปันผลสร้างสรรค์และนวัตกรรมการสอนกับชุมชนการเรียนรู้ใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น เว็บไซต์โรงเรียน, เครือข่ายสังคม, PLC เพื่อแบ่งปันและสร้างความร่วมมือในการพัฒนาการสอนประวัติศาสตร์

กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) “Five Steps for Student Development”

<p>1. Question</p> <p>นักเรียนเรียนรู้ในการตั้งคำถาม เกี่ยวกับการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ตั้งสมมติฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการทำกิจกรรมในขั้นตอนต่อไป เช่น ดอนมดแดง เป็นต้นกำเนิดของเมืองอุบลราชธานี จริงหรือไม่?</p>	<p>2. Search</p> <p>นักเรียนสืบค้นข้อมูล ข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ ท้องถิ่น ดอนมดแดง ตามหนังสือ หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์</p>	<p>3. Construct</p> <p>นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานจากความรู้ที่ได้สืบค้นมา โดยการผลิตชิ้นงาน ตามหัวข้อคำถามที่ตนเองได้สร้างขึ้นในขั้นตอนที่ 1</p>
<p>นักเรียนทั้งกลุ่มเป้าหมายและนักเรียนกลุ่มอื่นๆในโรงเรียน ได้ศึกษาผลงานที่นักเรียนกลุ่มเป้าหมายได้เผยแพร่เพื่อศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของตนเอง และนำไปพัฒนาเป็นองค์ความรู้ในการพัฒนาท้องถิ่น</p>	<p>5. Serve</p> <p>นักเรียนนำผลงานของตนเอง ไปจัดแสดงตามสถานที่ต่าง ๆ เพื่อให้ นักเรียน ชั้นอื่น ได้ศึกษาเพื่อรับความรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้</p>	<p>4. Communicat</p> <p>นักเรียนนำผลงานที่ได้สร้างสรรค์ มานำเสนอหน้าชั้นเรียน โดยให้นำเสนอในรูปแบบกลุ่ม เพื่อฝึกการใช้ภาษาของนักเรียน</p>

ขั้นตอนการพัฒนานวัตกรรมการสอนประวัติศาสตร์ 5 ขั้นตอน STEPs

Step 1

กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการเรียนรู้: กำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนานวัตกรรมการสอน ระบุเป้าหมายที่ต้องการให้ผู้เรียนบรรลุมาในการเรียนรู้

Step 2

ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้: ออกแบบเนื้อหาที่น่าสนใจและมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายการเรียนรู้ สร้างกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับเนื้อหา และใช้วิธีการสอนที่เป็นนวัตกรรม เช่น การใช้แผนที่แบบโต้ตอบ, การเรียนรู้ผ่านเกม

Step 3

การสร้างสื่อการเรียนรู้: สร้างสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ เช่น วิดีโอเรียนรู้, ภาพเคลื่อนไหว, แผนภาพแสดงความเชื่อมโยงระหว่างเหตุการณ์ นำเอาเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการสร้างสื่อการเรียนรู้ เช่น โปรแกรมสร้างวิดีโอ, เครื่องมือสร้างแผนภาพ

Step 4

การจัดการเรียนรู้และการสอน: นำเนื้อหาและสื่อการเรียนรู้ที่พัฒนาไปใช้ในกระบวนการสอนใช้แนวคิดและวิธีการสอนที่เน้นการปฏิสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของผู้เรียนสร้างระบบการติดตามและประเมินผลเพื่อวัดความสำเร็จของการเรียนรู้

Step 5

การประเมินและปรับปรุง: ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายที่กำหนดรับข้อเสนอแนะจากผู้เรียนและผู้สอน เพื่อปรับปรุงนวัตกรรมการสอนในครั้งถัดไปปรับปรุงเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและความก้าวหน้าของผู้เรียน

ขั้นตอนเหล่านี้ช่วยในการพัฒนานวัตกรรมการสอนประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจและมีประสิทธิภาพ

ในการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณค่าสูงสำหรับผู้เรียน

6. การหาคุณภาพของนวัตกรรม

มีเครื่องมือที่ใช้ประกอบการพัฒนานวัตกรรม เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียน-หลังเรียน โดยใช้วิธีการสร้างและตรวจสอบเครื่องมือดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลสอบก่อนเรียน และหลังเรียนทั้งในภาพรวมและรายบุคคล โดยใช้สถิติพื้นฐาน ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1) **หาค่าเฉลี่ย (Mean)** คำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 538:73)

$$\bar{X} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้

R แทน คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2) **ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)** คำนวณได้จากสูตร (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2538:79)

$$S = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมดในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

1) สถิติที่ใช้หาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประกอบด้วย

1.1) การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบแต่ละข้อโดยใช้สูตร IOC

(Index of Item Objective Congruence) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้

R แทน คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

1.2) การหาค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (R) ของแบบทดสอบ

- การหาค่าความยากง่าย (P) การวิเคราะห์ความยากง่าย เป็นการวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ

$$\text{สูตรในการคำนวณ} \quad P = \frac{R}{N}$$

P คือ ดัชนีความยากของข้อสอบ

R คือ จำนวนนักเรียนที่ตอบข้อสอบนั้นได้ถูกต้อง

N คือ จำนวนนักเรียนที่ตอบข้อสอบทั้งหมด

เกณฑ์ความยากง่ายที่ยอมรับได้มีค่าอยู่ระหว่าง 0.20 - 0.80 ถ้าค่า P มีค่านอกเกณฑ์ที่กำหนด จะต้องปรับปรุงข้อสอบนั้น หรือตัดทิ้งไป (กรมวิชาการ. 2545 : 66)

- การหาค่าอำนาจจำแนก (R) เป็นการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก เป็นการดูความเหมาะสมของรายข้อว่า ข้อคำถามสามารถจำแนกกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อนได้จริง หรือจำแนกผู้ที่มีคุณลักษณะสูงจากผู้มีคุณลักษณะต่ำได้

$$\text{สูตรในการคำนวณ} \quad r = \frac{R_U - R_L}{N}$$

R คือ ค่าอำนาจจำแนก

R_U คือ จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูงที่ตอบถูก (กลุ่มสูงใช้ประมาณร้อยละ 25 ของนักเรียนทั้งหมด)

R_L คือ จำนวนนักเรียนในกลุ่มต่ำที่ตอบถูก (กลุ่มต่ำใช้ประมาณร้อยละ 25 ของนักเรียนทั้งหมด)

N คือ จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ

เกณฑ์อำนาจจำแนกที่ยอมรับได้จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0.20 - 1.00 ถ้าค่าอำนาจจำแนกต่ำกว่า 0.20 จะต้องปรับปรุงแบบทดสอบข้อนั้น หรือตัดทิ้งไป (กรมวิชาการ. 2545 : 68)

2) การหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การใช้วิธีการประวัติศาสตร์ศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้

2.1) หาค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ.2538:73)

$$\bar{X} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้

R แทน คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เข้าร่วมทั้งหมด

2.2) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) คำนวณได้จากสูตร (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2538:79)

$$S = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมดในกลุ่มตัวอย่าง

3) การหาค่าพัฒนาการของผู้เรียนหลังการจัดการเรียนรู้ ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน-หลังเรียน เรื่อง โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ค่าคะแนนพัฒนาการของผู้เรียน ซึ่งคำนวณจากสูตร

3.1) การหาค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2547)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคะแนน

3.2) วิเคราะห์คะแนนพัฒนาการของผู้เรียน (ศิริชัย กาญจนวาสี. 2548)

$$S = \frac{(Y - x)}{(F - X)} \times 100$$

เมื่อ S แทน คะแนนพัฒนาการของผู้เรียน (คิดเป็นร้อยละ)

X แทน คะแนนวัดครั้งก่อน

Y แทน คะแนนวัดครั้งหลัง

F แทน คะแนนเต็ม

เกณฑ์การพัฒนา

ต่ำกว่าร้อยละ	25	พัฒนาการระดับต่ำ
ร้อยละ	25 - 49.99	พัฒนาการระดับปานกลาง
ร้อยละ	50 - 74.99	พัฒนาการระดับสูง
ร้อยละ	75 ขึ้นไป	พัฒนาการระดับสูงมาก

7. การนำนวัตกรรมไปใช้ในการพัฒนา/แก้ปัญหา

7.1 ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรของสถานศึกษาโรงเรียนดอนมดแดง (บ้านดงบัง) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เกี่ยวกับสาระการเรียนรู้แกนกลาง มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี เนื้อหา การวัดและการประเมินผล

7.2 กำหนดสาระการเรียนรู้แกนกลาง เพื่อนำมาสร้างเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ โดย ผู้พัฒนา นวัตกรรม แบ่งสาระการเรียนรู้จากหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การใช้วิธีการประวัติศาสตร์ศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ออกเป็น 5 ประเด็น ได้แก่

เรื่องที่ 1 วิธีการทางประวัติศาสตร์

เรื่องที่ 2 ตัวอย่างการนำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเรื่องราวในท้องถิ่น

เรื่องที่ 3 หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ใช้ในการศึกษาประวัติศาสตร์

เรื่องที่ 4 การใช้วิธีการประวัติศาสตร์ศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น 1

เรื่องที่ 5 การใช้วิธีการประวัติศาสตร์ศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น 2

7.3 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน โดยแต่ละแผนประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้แกนกลาง จุดประสงค์การเรียนรู้ ชุดคำถามสำคัญ ชิ้นงาน/ภาระงาน กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ และสรุปผลการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 วิธีการทางประวัติศาสตร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ตัวอย่างการนำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเรื่องราวในท้องถิ่น

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ใช้ในการศึกษาประวัติศาสตร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การใช้วิธีการประวัติศาสตร์ศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น 1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การใช้วิธีการประวัติศาสตร์ศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น 2

7.4 ผู้พัฒนานวัตกรรมการนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้จัดทำขึ้น ไปให้ครูที่ปรึกษาการพัฒนา นวัตกรรมตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

7.5 ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำของครูที่ปรึกษาการพัฒนา นวัตกรรม

7.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านตรวจสอบ นายมานพ บุญกอน นางสาวสง่า ขาววงศ์และนายเจษฎายุทธ ราตรี แล้วนำข้อคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความถูกต้องเหมาะสม เช่น การปรับแก้จุดประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดหน่วยการเรียนรู้ การเขียนสาระการเรียนรู้แต่ละแผนให้ชัดเจน และการบันทึกหลังสอนให้ละเอียดครบถ้วน เป็นต้น

8. ผลการใช้นวัตกรรม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการทดลองครั้งนี้ ผู้พัฒนา นวัตกรรมเสนอข้อมูลตามลำดับ ได้แก่ คุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณภาพของ

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การใช้วิธีการประวัติศาสตร์ศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และผลการหาค่าระดับพัฒนาการของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้วิธีการประวัติศาสตร์สู่การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนดอนมดแดง (บ้านดงบัง) จังหวัดอุบลราชธานี มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผลการหาค่าคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้วิธีการประวัติศาสตร์สู่การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้แก่

1. ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบแต่ละข้อจากผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้สูตร IOC (Index of Item Objective Congruence) พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) เรื่อง การใช้วิธีการประวัติศาสตร์ศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รายข้อมีค่าตั้งแต่ 0.67 – 1.00 โดยข้อที่สามารถนำไปใช้ได้มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 – 1.00 มีจำนวน 20 ข้อ

2. ผลการหาค่าคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การใช้วิธีการประวัติศาสตร์สู่การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงสรุปผลการประเมินความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้ระหว่างแผนการจัดการเรียนรู้กับวัตถุประสงค์การเรียนรู้

หน่วยที่	แผนฯ ที่	เรื่อง	ค่าเฉลี่ย
2	1	วิธีการทางประวัติศาสตร์	4.8
	2	ตัวอย่างการนำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ศึกษาเรื่องราวในท้องถิ่น	4.8
	3	หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ใช้ในการศึกษาประวัติศาสตร์	4.7
	4	การใช้วิธีการประวัติศาสตร์ศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น 1	4.9
	5	การใช้วิธีการประวัติศาสตร์ศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น 2	4.9
	รวม		

จากตารางที่ 2 พบว่าค่าเฉลี่ยความสอดคล้องระหว่างแผนการจัดการเรียนรู้กับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1, 2, 3, 4 และ 5 เป็น 4.8, 4.8, 4.7, 4.9 และ 4.9 การจัดการเรียนรู้โดยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1, 2, 3, 4 และ 5

มีระดับความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้กับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ อยู่ในระดับ 4.8 มีความเหมาะสมมากที่สุด

3. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้วิธีการประวัติศาสตร์สู่การศึกษาประวัติศาสตร์ ท้องถิ่น โดยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) ดังตารางที่ 3
ตารางที่ 3 แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้วิธีการประวัติศาสตร์ศึกษาประวัติศาสตร์ ท้องถิ่น

แผนที่ เลขที่	คะแนนระหว่างเรียน					คะแนน สอบหลัง เรียน (20)	รวม (100)	ระดับ คุณภาพ
	1 (15)	2 (20)	3 (20)	4 (10)	5 (15)			
1	13	15	15	10	15	14	82	ดีมาก
2	12	18	15	10	14	14	83	ดีมาก
3	12	18	16	10	15	15	86	ดีมาก
4	12	18	16	9	15	17	87	ดีมาก
5	13	16	15	9	13	13	79	ดี
6	11	16	17	10	15	19	88	ดีมาก
7	11	14	16	9	14	14	78	ดี
8	14	17	17	9	14	16	87	ดีมาก
9	13	18	17	10	14	12	84	ดีมาก
10	12	16	16	10	15	15	84	ดีมาก
11	12	16	15	8	15	18	84	ดีมาก
12	11	16	15	10	15	18	85	ดีมาก
13	10	13	16	10	13	16	78	ดี
14	10	15	16	10	15	13	79	ดี
15	12	16	15	9	14	13	79	ดี
16	13	16	15	8	15	14	81	ดีมาก
17	13	15	15	8	15	14	80	ดีมาก
18	12	14	18	9	14	15	82	ดีมาก
19	11	14	15	9	15	12	76	ดี
20	10	17	18	9	15	18	87	ดีมาก
21	11	18	15	10	13	14	81	ดีมาก

แผนที่ เลขที่	คะแนนระหว่างเรียน					คะแนน สอบหลัง เรียน (20)	รวม (100)	ระดับ คุณภาพ
	1 (15)	2 (20)	3 (20)	4 (10)	5 (15)			
22	13	18	14	10	14	18	87	ดีมาก
23	12	17	14	9	14	17	83	ดีมาก
24	13	16	15	9	15	16	84	ดีมาก
25	13	15	14	9	12	16	79	ดี
26	12	17	17	9	13	15	83	ดีมาก
27	10	16	16	10	13	14	79	ดี
28	11	15	15	9	14	14	78	ดี
29	12	16	16	8	13	17	82	ดีมาก
30	10	16	16	8	14	15	79	ดี
เฉลี่ย	11.8	16.07	15.67	9.23	14.17	15.2	82.13	ดีมาก

เกณฑ์ระดับคุณภาพ

80 - 100 ดีมาก

60 - 79 ดี

40 - 59 ปานกลาง

น้อยกว่า 40 ปรับปรุง

จากตารางที่ 3 พบว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้วิธีการประวัติศาสตร์ศึกษา ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) มีคะแนนรวมเฉลี่ยร้อยละ 82.13 และมีระดับคุณภาพรวมในระดับดีมาก

4. ผลการหาค่าระดับพัฒนาการของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้วิธีการประวัติศาสตร์ศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) โดยนำคะแนนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้มาเปรียบเทียบกัน ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงคะแนนสอบก่อน-หลังเรียน ร้อยละและระดับพัฒนาการของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs)

เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (X)	คะแนนหลังเรียน (Y)	ร้อยละคะแนนพัฒนาการ	ระดับพัฒนาการ
1	7	14	53.84	สูง
2	5	14	60	สูง
3	5	15	66.67	สูง
4	5	17	80	สูงมาก
5	4	13	56.25	สูง
6	8	19	91.66	สูงมาก
7	4	14	62.5	สูง
8	6	16	71.42	สูง
9	3	12	52.94	สูง
10	6	15	64.28	สูง
11	4	18	87.5	สูงมาก
12	4	18	87.5	สูงมาก
13	4	16	75	สูงมาก
14	5	13	53.34	สูง
15	7	13	46.15	ปานกลาง
16	9	14	45.45	ปานกลาง
17	5	14	60	สูง
18	6	15	64.28	สูง
19	4	12	50	สูง
20	4	18	87.5	สูง
21	6	14	57.14	สูง
22	6	18	85.71	สูงมาก

เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (X)	คะแนนหลังเรียน (Y)	ร้อยละคะแนนพัฒนาการ	ระดับพัฒนาการ
23	6	17	78.57	สูงมาก
24	5	16	73.33	สูง
25	8	16	66.67	สูง
26	7	14	53.84	สูง
27	8	17	75	สูงมาก
28	7	16	69.23	สูง
29	6	16	71.42	สูง
30	6	15	64.28	สูง
เฉลี่ย	5.67	15.3	67.05	สูง

จากตารางที่ 4 พบว่าโดยภาพรวม คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน เท่ากับ 5.67 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 15.3 ร้อยละของคะแนนพัฒนาการเป็น 67.05 ซึ่งมีพัฒนาการอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาคะแนนพัฒนาการของนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า นักเรียนมีคะแนนพัฒนาการตั้งแต่ร้อยละ 25 - 80 ซึ่งมีนักเรียนที่มีระดับคะแนนพัฒนาการอยู่ในระดับสูง - สูงมาก จำนวน 28 คน ระดับปานกลาง 2 คน แสดงว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) สูงขึ้น

9. สรุปผลการใช้นวัตกรรม และอภิปรายผล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้วิธีการประวัติศาสตร์สู่การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งสรุปสาระสำคัญและผลการศึกษาได้ ดังนี้

1. สรุปผลการใช้นวัตกรรม

1.1 การพัฒนานวัตกรรมครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง การใช้วิธีการประวัติศาสตร์สู่การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนดอนมดแดง (บ้านดงบัง) โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) หลังนักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) ผลการพัฒนานวัตกรรมพบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น มีคะแนนรวมเฉลี่ยร้อยละ 82.13 และมีระดับคุณภาพรวมในระดับดีมาก

1.2 การพัฒนานวัตกรรมครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง การใช้วิธีการประวัติศาสตร์สู่การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนดอนมดแดง (บ้านดงบัง) โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) หลังนักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) ผลการพัฒนานวัตกรรมพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) มีคะแนนพัฒนาการทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนร้อยละ 67.05 ซึ่งมีระดับพัฒนาการอยู่ในระดับสูง

1.3 การพัฒนานวัตกรรมครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง การใช้วิธีการประวัติศาสตร์ศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนดอนมดแดง (บ้านดงบัง) ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) กับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ พบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

2. อภิปรายผล

จากผลการพัฒนานวัตกรรมผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถอธิบายผลการพัฒนานวัตกรรมได้ ดังนี้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่องการใช้วิธีการประวัติศาสตร์ศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ และนักเรียนมีคะแนนระดับพัฒนาการในระดับสูงเนื่องจาก

1) คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การใช้วิธีการประวัติศาสตร์ศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ค่าเฉลี่ยความสอดคล้องระหว่างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) กับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของแผนการจัดการเรียนรู้เท่ากับ 4.8 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) ของแผนการจัดการเรียนรู้เท่ากับ 0.39 และมีระดับความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) กับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ อยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด

2) การจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง โดยผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติ

โดยครูมีหน้าที่เพียงเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือ จัดเตรียมสภาพการณ์และกิจกรรมให้เอื้อต่อกระบวนการที่ฝึกให้ ให้รู้จักค้นคว้าแสวงหาความรู้ นำเสนอและสื่อสาร สร้างองค์ความรู้เองได้

3) การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นตั้งคำถาม 2) ขั้นการเรียนรู้แสวงหาสารสนเทศ 3) ขั้นการเรียนรู้เพื่อสร้างองค์ความรู้ 4) ขั้นการเรียนรู้เพื่อการสื่อสาร 5) ขั้นการเรียนรู้เพื่อตอบสนองสังคม ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเรียนรู้ตั้งคำถาม หรือขั้นตั้งคำถาม เป็นที่ให้นักเรียนฝึกสังเกตสถานการณ์ปรากฏการณ์ต่าง ๆ จนเกิดความสงสัย จากนั้นฝึกให้เด็กตั้งคำถามสำคัญ รวมทั้งการคาดคะเนคำตอบด้วยการสืบค้นความรู้จากแหล่งต่าง ๆ และสรุปคำตอบชั่วคราว

ขั้นตอนที่ 2 การเรียนรู้แสวงหาสารสนเทศ เป็นขั้นตอนการออกแบบ/วางแผนเพื่อรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ รวมทั้งการทดลองเป็นขั้นที่เด็กใช้หลักการนิรนัย (Deduction reasoning) เพื่อการออกแบบข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การเรียนรู้เพื่อสร้างองค์ความรู้ เป็นขั้นตอนที่เด็กมีการคิดวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การสื่อความหมายข้อมูลด้วยแบบต่าง ๆ หรือด้วยผังกราฟิก การแปรผล จนถึงการสรุปผล หรือการสร้างคำอธิบาย เป็นการสร้างองค์ความรู้ ซึ่งเป็นแก่นความรู้ประเภท

1. ข้อเท็จจริง
2. คำนิยาม
3. มโนทัศน์
4. หลักการ
5. กฎ
6. ทฤษฎี

ขั้นตอนที่ 4 การเรียนรู้เพื่อการสื่อสาร คือ ขั้นนำเสนอความรู้ด้วยการใช้ภาษาที่ถูกต้อง ชัดเจน และเป็นที่น่าสนใจ อาจเป็นการนำเสนอภาษา และนำเสนอด้วยวาจา

ขั้นตอนที่ 5 การเรียนรู้เพื่อตอบสนองสังคม เป็นขั้นตอนการฝึกเด็กให้นำความรู้ที่เข้าใจ นำการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์เพื่อส่วนรวม หรือเห็นต่อประโยชน์ส่วนรวมด้วยการทำงานเป็นกลุ่ม ร่วมสร้างผลงานที่ได้จากการแก้ปัญหาสังคมอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งอาจเป็นความรู้ แนวทางสิ่งประดิษฐ์ ซึ่งอาจเป็นนวัตกรรมด้วยตัวมารับผิดชอบต่อสังคม อันเป็นการแสดงออกของการเกื้อกูล และแบ่งปันให้สังคมมีสันติอย่างยั่งยืน

จากการอภิปรายผลข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง การใช้วิธีการประวัติศาสตร์ศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังได้รับการจัดการเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) มีผล การพัฒนานวัตกรรมสอดคล้อง วุฒิ วังค์สมศรี (2560 : 47) การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) นั้น เป็นการเพิ่มทักษะทางสังคมให้กับผู้เรียนทุกคนให้ได้พัฒนาศักยภาพของตนเองให้

เพิ่มมากขึ้นส่งเสริมให้เกิดความรับผิดชอบสามัคคีและเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนจนเกิดความสำเร็
งในที่สุด

10. แนวทางการนำนวัตกรรมไปใช้

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1. จากการพัฒนานวัตกรรมพบว่าควรจัดกิจกรรมที่หลากหลายอย่างต่อเนื่องและใช้เทคนิคที่ไม่ซ้ำกันในแต่ละคาบเรียน เพราะถ้าทำกิจกรรมเดิมซ้ำ ๆ ทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่าย หากจัดกิจกรรมที่หลากหลายจะช่วยเบี่ยงเบนความสนใจของผู้เรียนจากการเล่นแล้วหันมาสนใจเรียนเพิ่มมากขึ้น
2. หลังจากที่นักเรียนเรียนจบในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้แล้วครูผู้สอนควรแนะนำนักเรียนให้ปรับปรุงวิธีการทำงานความร่วมมือภายในกลุ่มในครั้งต่อไปเพื่อคะแนนที่ดีขึ้น
3. จากการพัฒนานวัตกรรมพบว่าควรจัดทำใบงานกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนได้ใช้จินตนาการของตนเองในการตอบคำถามมากยิ่งขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความภูมิใจในผลงานของตนเองและฝึกพัฒนาสมองซีกขวาร่วมกับสมองซีกซ้ายให้ดียิ่งขึ้น
4. จากการพัฒนานวัตกรรมพบว่าในแต่ละคาบเรียน ในการเรียนเป็นกลุ่มต้องแบ่งกลุ่มใหม่ทุกคาบ เพราะจะทำให้ให้นักเรียนตื่นเต้นในการแบ่งกลุ่มใหม่ ส่งผลให้ตั้งใจเรียนมากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

1. ควรมีการพัฒนานวัตกรรมโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) ในสาระอื่นของวิชาสังคมศึกษาเพราะวิธีการนี้ทำให้ผู้เรียนมีการพัฒนาการ การเรียนรู้ที่ดี และการให้ผู้เรียนทำกิจกรรมที่หลากหลายยังเป็นการช่วยปลูกความรักในวิชาสังคมศึกษาให้กับผู้เรียนร่วมด้วย
2. ควรมีการพัฒนานวัตกรรมเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่โดยกระบวนการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) กับวิธีการสอนในแบบอื่น ๆ เช่น การสอนโดยใช้ชุดฝึกทักษะ ชุดกิจกรรม
3. ควรทำวิธีการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ร่วมกับกิจกรรมอื่น ๆ เช่น การสอนนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์

การเผยแพร่นวัตกรรม

โรงเรียนดอนมดแดง (บ้านดงบัง) ได้จัดกิจกรรมเปิดบ้านวิชาการ ได้จัดแสดงผลงานนักเรียนที่ได้จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์สู่การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นำรูปแบบและเอกสารประกอบไปเผยแพร่ในเว็บไซต์ เว็บไซต์ Facebook ของโรงเรียนดอนมดแดง (บ้านดงบัง) และเผยแพร่รูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้นวัตกรรมในกระบวนการกลุ่ม PLC ในสถานศึกษาและให้กับโรงเรียนในเครือข่าย ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง

ลงชื่อ..........ผู้รายงาน

(นายบุรินทร์ จันทวี)

ตำแหน่ง ครู โรงเรียนดอนมดแดง (บ้านดงบัง)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

การรับรองนวัตกรรม

ข้าพเจ้า นายวุฒินันท์ แสงทอง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนดอนมดแดง (บ้านดงบัง) เกี่ยวข้องเป็นผู้บังคับบัญชา ของนายบุรินทร์ จันทวี ขอรับรองว่าผลงานชิ้นนี้เป็นนวัตกรรมที่ผู้รายงานดำเนินการศึกษาพัฒนาตามรายงานข้างต้นทุกประการ

ลงชื่อ..........ผู้รับรอง

(นายวุฒินันท์ แสงทอง)

ผู้อำนวยการโรงเรียนดอนมดแดง (บ้านดงบัง)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครูสภาลาดพร้าว.
- “กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs)”. (ออนไลน์) ม.ป.ป (สืบค้นเมื่อ 16 กันยายน 2562) จาก http://www.trueplookpanya.com/new/cms_detail/news/23289
- ชาติรี เกิดธรรม. (ม.ป.ป.). “เทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ”. (ออนไลน์). (สืบค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2559) จาก edu.vru.ac.th/sct/cheet%20download/2.pdf
- ทิวาร์ ศรนรินทร์. (2558). การเปรียบเทียบการคิดวิจารณ์ญาณและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบกับผังกราฟิก. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี,
- ทศนา แคมมณี. (2559). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 20 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธานี นงนุช และคณะ. (ม.ป.ป.). การประเมินผลการเรียน. อุบลราชธานี : ม.ป.ท.
- ธีรวิทย์ เอกะกุล. (2555). ระเบียบวิธีวิจัย. อุบลราชธานี : วิทยาการพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2545.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2558). การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2555). สอนเขียนแผนบูรณาการบนฐานเด็กเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รจนา ป้อมแดง. (2557). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ภูมิลักษณะของภูมิภาคต่างๆ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 STEPs. อุบลราชธานี : ม.ป.ท.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วิชาการ, กรม. เอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2551.
- วิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, สำนัก. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์แห่งประเทศไทย.

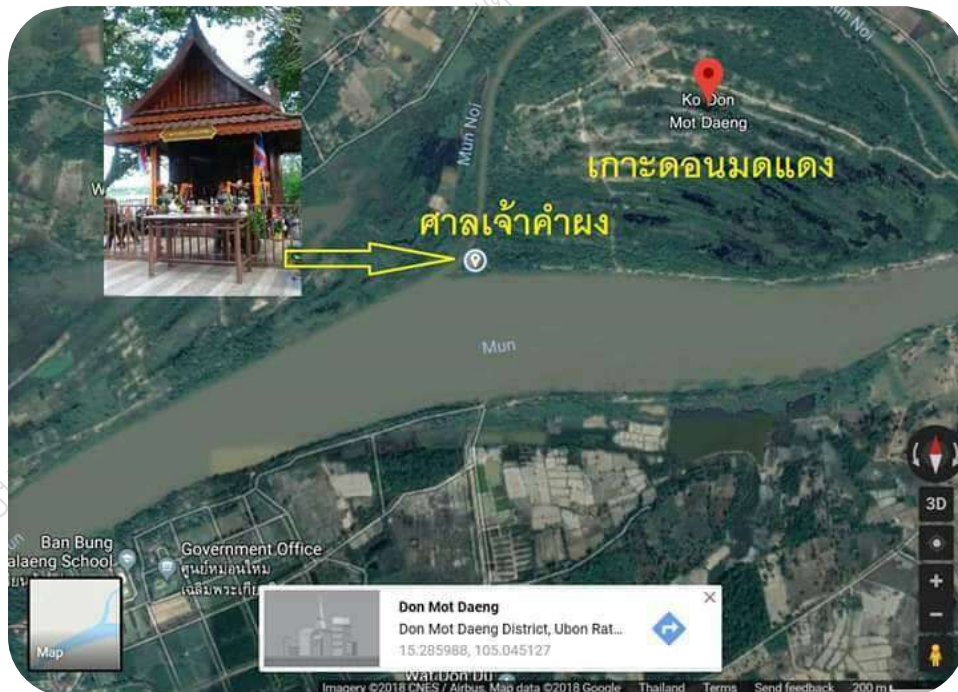
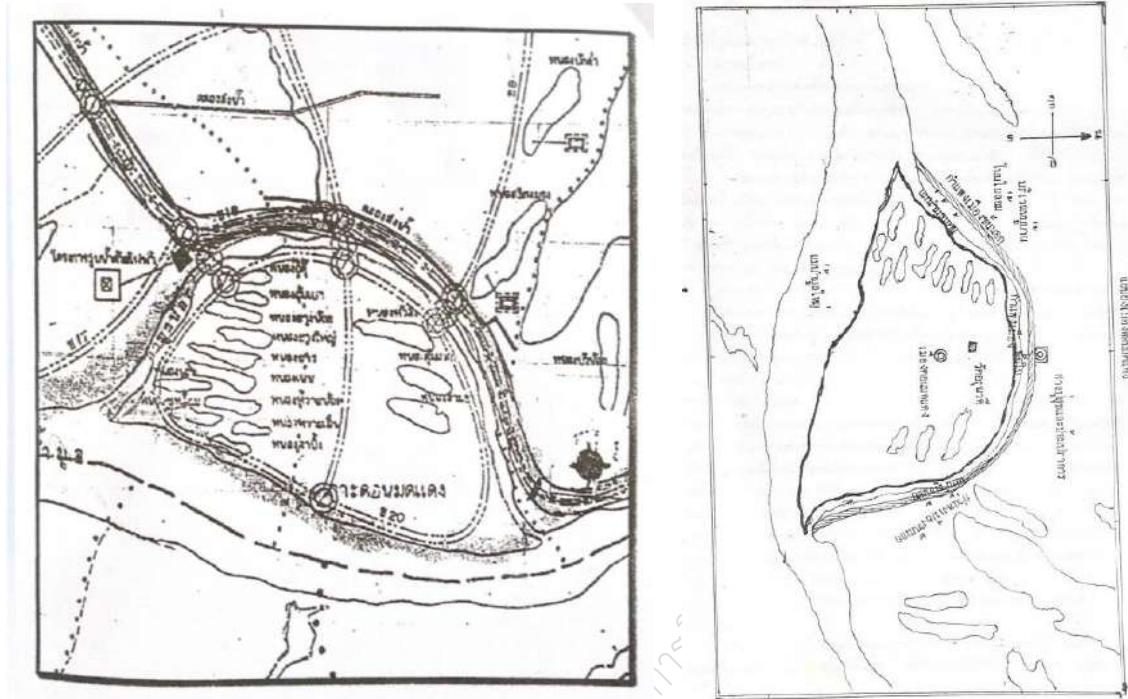

- สุมาลี แซ่เง้า. (2552). ผลของการสอนการแก้โจทย์ปัญหาโดยใช้วิธีการสอนแบบแบ่งตามกลุ่มสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน (STAD) ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). กำแพงเพชร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
- สุวิมล ว่องวานิช. (2547). การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อชรา เอ็บสุขสิริ. (2557). จิตวิทยาสำหรับครู. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุไรรัตน์ ชุระสุข. (2550). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ภาคผนวก

(ตัวอย่างสื่อ)

ภาพที่ตั้งของเกาะดอนมดแดง ซึ่งมีความสำคัญกับประวัติศาสตร์การก่อตั้งเมืองอุบลราชธานีในอดีต

แบบทดสอบ ก่อนเรียน - หลังเรียน

เรื่อง วิธีการทางประวัติศาสตร์สู่การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
อำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี

๑. เพราะเหตุใดจึงต้องใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อศึกษาประวัติศาสตร์
  - ก. เพื่อให้เกิดความเข้าใจขั้นตอนในการศึกษาประวัติศาสตร์
  - ข. เพื่อหาความจริงจากข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์
  - ค. เพื่อจัดหมวดหมู่ข้อมูลจากหลักฐานประวัติศาสตร์
  - ง. เพื่อหาจุดประสงค์ของผู้สร้างหลักฐานประวัติศาสตร์
๒. ข้อใดไม่อยู่ในขั้นตอนทางประวัติศาสตร์
  - ก. การตั้งประเด็นคำถาม
  - ข. การรวบรวมหลักฐาน
  - ค. การตีความหลักฐาน
  - ง. การปรับแต่งข้อมูล
๓. ข้อใดคือขั้นตอนแรกของการศึกษาประวัติศาสตร์
  - ก. การค้นหาข้อมูลและการรวบรวมข้อมูล
  - ข. การตั้งคำถามและการกำหนดประเด็นของการศึกษา
  - ค. การอธิบายที่มีเหตุผลและมีคำตอบชัดเจน
  - ง. การแสวงหาความหมายและความสัมพันธ์ของข้อมูล
๔. การกำหนดหัวข้อหรือประเด็นที่ดีมีประโยชน์อย่างไรต่อวิธีการทางประวัติศาสตร์
  - ก. บอกถึงความสนใจของผู้ศึกษาค้นคว้า
  - ข. ป้องกันการศึกษาหัวข้อซ้ำกับผู้อื่น
  - ค. กำหนดของข่ายของเรื่องที่จะศึกษาชัดเจน
  - ง. ทำให้ทราบแหล่งข้อมูลทางประวัติศาสตร์
๕. วิธีการในข้อใดเป็นการนำเสนอข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ให้เป็นเรื่องราว
  - ก. การค้นคว้าและการตีความ
  - ข. การวิเคราะห์และการสังเคราะห์
  - ค. การตีความและการสังเคราะห์
  - ง. การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์
๖. หลักฐานทางประวัติศาสตร์มีความสำคัญต่อวิธีการทางประวัติศาสตร์อย่างไร
  - ก. ให้ข้อมูลทางประวัติศาสตร์
  - ข. กำหนดวิธีการทางประวัติศาสตร์
  - ค. กำหนดหัวข้อหรือประเด็นทางประวัติศาสตร์
  - ง. ทำให้เกิดวิธีการทางประวัติศาสตร์
๗. ข้อใดเป็นหลักฐานขั้นต้น
  - ก. ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต
  - ข. คำประกาศเอกราชของสหรัฐอเมริกา
  - ค. หนังสือประวัติศาสตร์สากล
  - ง. หนังสือสงครามเปอร์เซียโดย เฮโรโดตัส

๘. ข้อใดเป็นหลักฐานสมัยประวัติศาสตร์

- ก. ลูกปัดหินสี   ข. การเขียนสี
ค. ซากโครงกระดูก   ง. จารึกบนกระดูกสัตว์

๙. หลักฐาน ข้อใดนักเรียนคิดว่าจะให้ข้อมูลประวัติศาสตร์ด้านสังคมและวัฒนธรรมน้อยที่สุด

- ก. ตำนาน   ข. พงศาวดาร   ค. ศิลາจารึก   ง. โครงกระดูก

๑๐. เพราะเหตุใด หลักฐานชั้นต้นมีความเชื่อถือกว่าหลักฐานชั้นรอง

- ก. หลักฐานชั้นรองใช้ข้อมูลจากหลักฐานชั้นต้น
ข. หลักฐานชั้นต้นสร้างขึ้นปราศจากอคติ
ค. หลักฐานชั้นต้นไม่สอดแทรกความคิดเห็นของผู้สร้าง
ง. ผู้สร้างหลักฐานชั้นต้นทราบข้อมูลดีกว่า

๑๑. การกำหนดหัวข้อเรื่องน่าสนใจจะเกิดประโยชน์อย่างไร

- ก. สะดวกในการศึกษาค้นคว้า   ข. ศึกษาเรื่องที่แตกต่างจากผู้อื่น
ค. เกิดการสร้างองค์ความรู้ใหม่   ง. มีแรงกระตุ้นในการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

๑๒. นายบุญชงและนายโชคดีใช้ข้อมูลเดียวกันในการเขียนรายงานทางประวัติศาสตร์ แต่ผลงานของนายโชคดีมีความน่าเชื่อถือกว่าของนายบุญชง นักเรียนคิดว่าเป็นเพราะเหตุใด

- ก. การวิเคราะห์ข้อมูล   ข. การตรวจสอบข้อมูล
ค. การใช้ถ้อยคำสำนวน   ง. การคัดเลือกและการจัดความสัมพันธ์ของข้อมูล

๑๓. ในการขุดค้นชุมชนโบราณแห่งหนึ่งพบกระดูกสัตว์และเครื่องมือจับปลา ข้อใดตีความได้ถูกต้องน้อยที่สุด

- ก. ชุมชนนี้จะเป็นชาวเกาะ   ข. ชุมชนนี้รู้จักการล่าสัตว์และประมง
ค. ชุมชนนี้จะมีปลาเป็นอาหารหลัก   ง. ชุมชนนี้รู้จักเลี้ยงสัตว์ละประมง

๑๔. ข้อใดไม่ใช่ขั้นตอนการสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์

- ก. การรวบรวมข้อมูล   ข. การวิเคราะห์ตีความ
ค. การตั้งประเด็นการศึกษา   ง. การเปรียบเทียบข้อมูลกับผู้อื่น

๑๕. องค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์จะเกิดได้ด้วยเหตุผลหลายประการ ยกเว้นข้อใด

- ก. ได้ข้อมูลใหม่   ข. เกิดเหตุการณ์ใหม่
ค. ใช้วิธีการศึกษาแบบใหม่   ค. เกิดแนวคิดในการวิเคราะห์ใหม่

๑๖. ข้อใดคือตัวอย่างของวัตถุโบราณ?

- ก. หนังสือเรียน   ข. โทรศัพท์มือถือ
ค. โบราณวัตถุ   ง. เครื่องใช้ไฟฟ้า

๑๗. การสรุปผลในการศึกษาประวัติศาสตร์คืออะไร?

- ก. การนำข้อมูลที่รวบรวมมาวิเคราะห์
- ข. การนำข้อมูลที่รวบรวมมาจัดเรียงตามลำดับเวลา
- ค. การนำข้อมูลที่รวบรวมมาสรุปเป็นภาพรวม
- ง. การนำข้อมูลที่รวบรวมมาแปลความหมาย

๑๘. ข้อใดเป็นตัวอย่างของเรื่องราวที่เล่าต่อกันมา?

- ก. ตำนานพื้นบ้าน
- ข. หนังสือพิมพ์
- ค. วารสารวิชาการ
- ง. ภาพยนตร์สารคดี

๑๙. การศึกษาประวัติศาสตร์มีประโยชน์อย่างไร?

- ก. ช่วยให้เราเข้าใจอดีต
- ข. ช่วยให้เราเรียนรู้ใหม่ๆ
- ค. ช่วยให้เราสนุกสนาน
- ง. ช่วยให้เรา มีความคิดสร้างสรรค์

๒๐. ข้อใดเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญที่สุดในการศึกษาประวัติศาสตร์?

- ก. เอกสารโบราณ
- ข. วัตถุโบราณ
- ค. เรื่องราวที่เล่าต่อกันมา
- ง. ทุกข้อที่กล่าวมาถูกต้อง

โรงเรียนดอนมดแดง (บ้านดงบัง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหารเขตที่ ๑ เขต ๑

“

รูปภาพกิจกรรมการเรียนการสอน

”

การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน รายวิชาประวัติศาสตร์

“
รูปภาพกิจกรรมการเรียนการสอน
”

ตัวแทนนักเรียน ลงพื้นที่สำรวจเกาะดอนมดแดง

“

รูปภาพกิจกรรมการเรียนการสอน

”

ตัวแทนนักเรียน ลงพื้นที่สำรวจเกาะดอนมดแดง

“
รูปภาพกิจกรรมการเรียนการสอน
”

ตัวแทนนักเรียน ลงพื้นที่สำรวจเกาะดอนมดแดง

“
รูปภาพกิจกรรมการเรียนการสอน
”

ตัวแทนนักเรียน ลงพื้นที่สำรวจเกาะดอนมดแดง

“
รูปภาพกิจกรรมการเรียนการสอน
”

ภาพการนำเสนอหน้าห้องเรียน

“

รูปภาพกิจกรรมการเรียนการสอน

”

ภาพการนำเสนอหน้าห้องเรียน นอกสถานที่

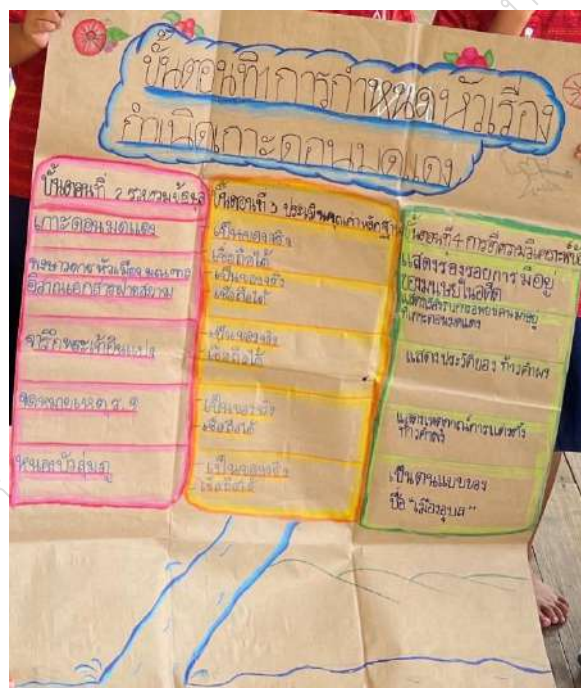
“

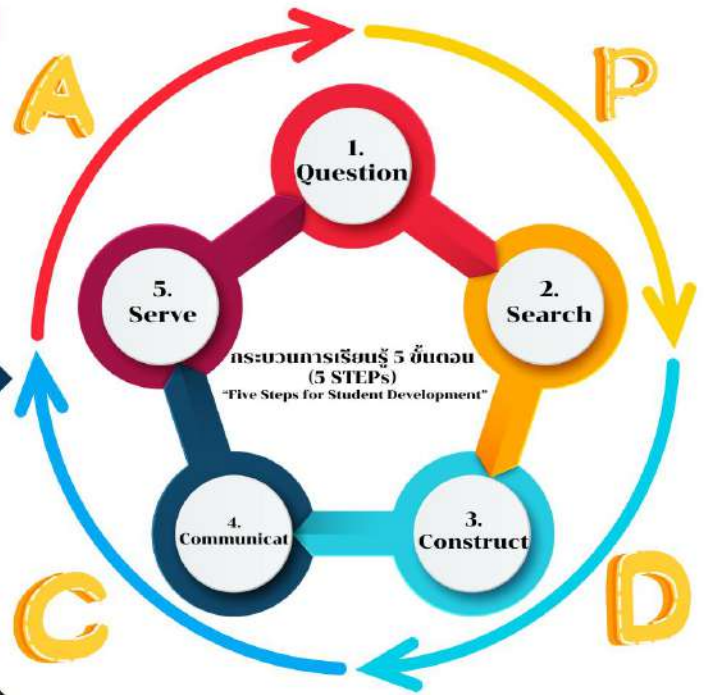
รูปภาพกิจกรรมการเรียนการสอน

”

ตัวอย่างชิ้นงาน

โรงเรียนดอนมดแดง (บ้านดงบัง)
อำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

